

Onderzoeks-/adviesrapport indicatoren

Opdrachtgever: Katinka Kensen

Uitvoerder: Armin van Oosten

Hilversum, augustus-september 2018

Inhoudsopgave

2. Inleiding	3
2.1 Introductie.....	3
2.2 Aanleiding.....	3
2.3 Doelstelling.....	3
2.4 Onderzoeksvraag.....	3
3. Onderzoek	4
3.1 Opzet en randvoorwaarden	4
3.2 Tijdspad	4
3.3 Resultaat en alternatieven	4
4. Conclusie en aanbevelingen	5
5. Bijlagen	7
Bijlage A: Indicatoren – Aanvullend	7
Bijlage B: Indicatoren – BBV	20

2. Inleiding

2.1 Introductie

Voor het toelichten van de effecten van beleid op de programma's gebruiken gemeenten beleidsindicatoren. Vanaf begrotingsjaar 2017 zijn alle gemeenten verplicht dit in ieder geval te doen aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren.

Deze indicatoren versterken de mogelijkheden van raadsleden om te sturen. Door het opnemen van dergelijke informatie kunnen raadsleden makkelijker een inschatting maken van de resultaten die via de voorgestelde beleidskeuzes behaald moeten worden. Bovendien is het door de vaste set beleidsindicatoren eenvoudiger om gemeenten te vergelijken met andere gemeenten. Natuurlijk kan iedere gemeente ervoor kiezen om ook aanvullende indicatoren op te nemen die de gemeente zelf belangrijk vindt om op te sturen.

2.2 Aanleiding

De aanleiding voor dit onderzoek is de op 11 juli 2018 aangenomen motie M18/67 meetbare prestatie-indicatoren, waarin de gemeenteraad ter behandeling van de resultaatbepaling 2017 heeft geconstateerd dat "bijna 40% van de prestatie-indicatoren (PI) in de resultaatbepaling 2017 niet een betrouwbaar meetinstrument blijkt te zijn waardoor de Raad niet voldoende in staat is te sturen op basis van de PI's". In deze motie vraagt de Raad om een inventarisatie te maken van huidige indicatoren die als betrouwbaar meetinstrument gebruikt kunnen worden, en (mogelijkerwijs) aan te vullen met nieuwe indicatoren.

2.3 Doelstelling

Het doel is om een inventarisatie te maken van huidige indicatoren die als betrouwbaar meetinstrument gebruikt kunnen worden, en (mogelijkerwijs) aan te vullen met nieuwe indicatoren, zodat de Raad zich een beeld kan vormen van de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid en kan (bij)sturen. (Zie ook M18/67.)

2.4 Onderzoeksvraag

Voortbouwend op de doelstelling luidt de onderzoeksvraag als volgt:

Welke indicatoren zijn uit interne en externe bronnen beschikbaar die als betrouwbaar meetinstrument gebruikt kunnen worden, zodat de gemeenteraad zich een beeld kan vormen van de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid en hierop kan (bij)sturen?

3. Onderzoek

3.1 Opzet en randvoorwaarden

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden is er kritisch naar de huidige indicatoren gekeken zoals deze in de programmabegroting waren opgenomen, maar is er ook onderzoek gedaan naar additionele aanvullende op te nemen indicatoren. Naast de wettelijk verplichte (BBV) indicatoren is het de bedoeling dat het aantal aanvullende indicatoren een zo betrouwbaar mogelijke aanwijzing geeft over de mate van doelbereiking van het gemeentelijk beleid, waarbij de totale set indicatoren beheersbaar en te overzien blijft.

Om tot de huidige set indicatoren te komen zijn de ambities en doelstellingen uit het coalitieakkoord en het collegewerkprogramma als uitgangspunt genomen. Er is per begrotingsthema gekeken welke van de huidige indicatoren kon worden behouden, welke mogelijk moesten worden aangepast en welke konden worden geschrapt. Vervolgens is gekeken welke aanvullende indicatoren beschikbaar zijn uit interne en externe bronnen. Per indicator is zowel een referentiewaarde als een streefwaarde geformuleerd dan wel voorgesteld, en is de bron vermeld.

Hierbij is het volgende afwegingskader gebruikt: er is gekeken of de indicator meetbaar, relevant, betrouwbaar, duurzaam, eenvoudig beschikbaar uit (interne en externe) bronnen en vergelijkbaar met andere gemeenten is.

3.2 Tijdspad

Op 11 juli is de motie (M18/67) Meetbare prestatie-indicatoren aangenomen. Het onderzoek is uitgevoerd in de maand augustus 2018. Er is gestreefd om de begroting 2019 half september te laten besluiten door het college van B&W en vervolgens aan te bieden aan de gemeenteraad. Dit betekende dat eind augustus een eerste (concept) inventarisatie van de indicatoren gereed diende te zijn. De voorlopige lijst met indicatoren is op 3, 4 en 6 september in de MT's en op 12 september in het CT behandeld. Hierna is het voorgelegd aan het college. Het plan is om de indicatoren op 14 november 2018 vast te stellen in de raad.

3.3 Resultaat en alternatieven

Het resultaat van het onderzoek bestaat uit twee lijsten:

- een lijst met aanvullende indicatoren die per begrotingsthema zijn geclusterd
- een lijst met bijgewerkte wettelijk verplichte (BBV) indicatoren

Uiteraard zijn er ook andere vormen en manieren van sturingsinformatie die zouden kunnen worden geïnventariseerd. Echter, gezien de specifieke vraag naar beleidsindicatoren en het korte tijdspad waarbinnen dit moest worden opgeleverd vormt dit geen onderdeel van het huidige onderzoek.

4. Conclusie en aanbevelingen

Het doel van dit onderzoek was om een inventarisatie te maken van huidige indicatoren die als betrouwbaar meetinstrument gebruikt kunnen worden, en aan te vullen met nieuwe indicatoren, zodat de Raad zich een beeld kan vormen van de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid en kan (bij)sturen. (Zie ook M18/67.)

De onderzoeksvraag die beantwoord wordt luidt:

Welke indicatoren zijn uit interne en externe bronnen beschikbaar die als betrouwbaar meetinstrument gebruikt kunnen worden, zodat de gemeenteraad zich een beeld kan vormen van de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid en hierop kan (bij)sturen?

Het resultaat van het onderzoek bestaat uit twee lijsten:

- een lijst met aanvullende indicatoren die per begrotingsthema zijn geclusterd (Bijlage A)
- een lijst met bijgewerkte wettelijk verplichte (BBV) indicatoren (Bijlage B)

Om tot een definitieve set met aanvullende indicatoren te komen is het zaak om een juiste balans te vinden tussen enerzijds de hoeveelheid en combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren en anderzijds de representativiteit van het gemeentelijk beleid en de mogelijkheden tot (bij)sturing, waarbij de totale set indicatoren beheersbaar moet blijven. Hierbij dienen onderstaande voor- en nadelen, consequenties en risico's zorgvuldig tegen elkaar te worden afgewogen.

Voordelen:

- Versterken de mogelijkheden van raadsleden om te sturen
- Maken de begroting en jaarverslagen beleidsmatiger
- Zijn een weergave van gemeentelijke ambities en doelstellingen
- Zijn een goed middel om de effecten van beleid op de programma's toe te lichten
- Maken trends zichtbaar bij langer gebruik
- Maken vergelijking met andere gemeenten mogelijk

Nadelen:

- Zijn de resultante van vele factoren ($v+w+x+?=y$)
- Geven geen specifieke onderlinge verbanden weer
- Zijn statisch (vertellen 'wat was' en niet 'wat is' of wat 'gaat komen')
- Vertellen een deel van de werkelijkheid
- Onttrekken alles wat niet gerelateerd is aan de indicator aan het zicht

Consequenties:

- Focus en langere termijn (continuïteit) moeten worden gewaarborgd
- Periodieke evaluatie en actualisatie zijn nodig
- Bij maatschappelijke doelen moeten indicatoren herkenbaar, en resultaten realistisch en uitlegbaar zijn (verantwoording)

Risico's:

- Verandering in waarde kan vertekend beeld geven waardoor verkeerd wordt (bij)gestuurd
- Er kunnen ongewenste neveneffecten optreden
- Instrumenteel denken kan gaan overheersen

Tot slot zijn naast voornoemde voor- en nadelen, consequenties en risico's de volgende zaken ook van belang:

- Bespreek wat je wilt met indicatoren (behoeften)
- Zie indicator als instrument, niet als doel
- Stuur vooral op maatschappelijke opgaven, met (beleids)effectindicator
- Kies indicatoren die concreet aansluiten bij doelen
- Bepaal streefwaarden om ambitie aan te geven
- Beperk het aantal indicatoren, zorg voor continuïteit
- Vul eventueel aan met onderliggende (interne) prestatie-indicatoren
- Benoem indicatoren meerjarig, bestuursperiode, coalitieakkoord of nog langer
- Amendeer in vergadering om betere indicator in te voeren

5. Bijlagen

Bijlage A: Indicatoren – Aanvullend

Mooie stad

Indicator	Referentie waarde	Streef waarde	Bron	Frequentie	Status	Opmerking
Waardering van de sfeer en uitstraling in/van het centrum	6,7 (2017)	7,5	Hilversum Monitor	jaarlijks	behouden	
Waardering van het onderhoud van de openbare ruimte	7,2 (2017)	7,5	Hilversum Monitor	jaarlijks	behouden	(Was: oordeel fysieke kwaliteit)
Aantal per jaar opgeleverde sociale huurwoningen	126 (2017)	1/3 van totaal aantal opgeleverde woningen	Woonmonitor	maandelijks	behouden	streefwaarde: 76 (2017) (1/3 van totaal aantal opgeleverde woningen = $229 \cdot (1/3)$).
Aantal per jaar opgeleverde (koop)woningen in het middensegment	37 (2017)	1/2 van totaal aantal opgeleverde (koop)woningen	Woonmonitor	maandelijks	behouden	streefwaarde: 39 (2017) (1/2 van totaal aantal opgeleverde (koop)woningen = $78 \cdot (1/2)$).
Waardering van de buurt als leefomgeving	8,0 (2017)	8,0	Hilversum Monitor	jaarlijks	verplaatsen	Uit thema efficiënt en effectief bestuurd stad. Ook onderdeel van burgerpeiling waarstaatjegemeente
Aantal sociale huurwoningen	11.376 (2017)	11.455	Woonmonitor	maandelijks	toevoegen	
Aantal per jaar opgeleverde woningen	229 (2017)		Woonmonitor	maandelijks	toevoegen	

Positie woonaantrekkelijkheidsindex t.o.v. G50	30 (2018)	≤ 30	Atlas voor gemeenten	jaarlijks	toevoegen	Samengestelde index van: bereikbaarheid (per auto en OV) (24), cultureel aanbod (47), veiligheid (15), % koopwoningen (25), nabijheid natuurgebieden (7), culinair aanbod (24), aanwezigheid universiteit (12), % vooroorlogse woningen (3)
Beoordeling beheer en onderhoud openbare ruimte	Centrum: A Gemeente: B (2007)	Centrum: A Gemeente: B	Gemeente Hilversum	jaarlijks	toevoegen	

Levendige stad

Indicator	Referentie waarde	Streef waarde	Bron	Frequentie	Status	Opmerking
Percentage inwoners ouder dan 19 jaar dat voldoende beweegt volgens de NNGB	56,5% (2016)	59,0% (2020)?	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	jaarlijks	toevoegen	NNGB: Nederlandse Norm Gezond Bewegen (beweegnorm): volwassenen moeten minimaal vijf dagen van de week minstens 30 minuten matig intensief actief zijn, kinderen zeven dagen per week minimaal een uur matig intensief actief.
Percentage inwoners ouder dan 19 jaar met overgewicht	41,0% (2016)	38,0% (2020)?	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	jaarlijks	toevoegen	
Percentage jeugd (4 tot 15 jaar) met overgewicht	11,4% (2016)	≤ 5%	GGD	jaarlijks	toevoegen	

Percentage jeugd (4 tot 15 jaar) met ondergewicht	13,3% (2016)	≤ 5%	GGD	jaarlijks	toevoegen	GGD geeft aan dat ondergewicht komende jaren ook groot 'probleem' vormt, vandaar het voorstel deze indicator nu al op te nemen.
Percentage jongeren (2e en 4e klas middelbare school) dat minimaal 5 dagen per week voldoende beweegt volgens de NNGB	49% (2015)	≥ 60% (2020)	GGD (EMOVO)	vierjaarlijks	toevoegen	
Percentage inwoners dat vindt dat er voldoende mogelijkheden zijn voor sport en recreatie	74% (2017)	≥ voorgaand jaar	Hilversum Monitor	jaarlijks	toevoegen	
Percentage inwoners dat tevreden is over de sportvoorzieningen en/sportmogelijkheden	67% (2017)	≥ voorgaand jaar	Hilversum Monitor	jaarlijks	toevoegen	
Percentage inwoners dat tevreden is over de culturele voorzieningen	63% (2017)	≥ voorgaand jaar	Hilversum Monitor	jaarlijks	toevoegen	
Percentage inwoners dat tevreden is over het evenementen aanbod	62% (2017)	≥ voorgaand jaar	Hilversum Monitor	jaarlijks	toevoegen	
Positie cultuurindex t.o.v. G50	24 (2018)	≤ 24	Atlas voor gemeenten	jaarlijks	toevoegen	podiumkunsten (46), erfgoed (11), beeldende kunst (22), letteren (8), film (5)
Aantal bezoekers aan evenementen in de openbare ruimte	270.000 (2017)	≥ voorgaand jaar	Gemeente Hilversum	jaarlijks	toevoegen	

Bereikbare stad

Indicator	Referentie waarde	Streef waarde	Bron	Frequentie	Status	Opmerking
Waardering van de bereikbaarheid van het centrum per auto	5,3 (2017)	6,5	Hilversum Monitor	jaarlijks	behouden	
Waardering van de bereikbaarheid van het centrum per fiets				jaarlijks	toevoegen	Indien mogelijk opnemen in Hilversum Monitor.
Percentage inwoners dat wekelijks of vaker gebruik maakt van (elektrische) fiets	63% (2017)	≥ voorgaand jaar	Hilversum Monitor	jaarlijks	toevoegen	
Percentage inwoners dat tevreden is over verplaatsing met fiets	88% (2017)	≥ voorgaand jaar	Hilversum Monitor	jaarlijks	toevoegen	
Percentage inwoners dat tevreden is over verplaatsing met auto	34% (2017)	≥ voorgaand jaar	Hilversum Monitor	jaarlijks	toevoegen	
Aantal elektrische laadpunten en tankpunten voor biobrandstoffen/(groen)gas, per 10.000 inwoners	16 (2017)		Rijksdienst voor het Wegverkeer	jaarlijks	toevoegen	
Aantal geregistreerde verkeersongevallen, per 1.000 inwoners	6,1 (2017)		Water, Verkeer en Leefomgeving	jaarlijks	toevoegen	Landelijk gemiddelde: 7,4 (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 6,9 (2017).
Aantal verkeersslachtoffers, per 1.000 inwoners	0,9 (2016)		Water, Verkeer en Leefomgeving	jaarlijks	toevoegen	Landelijk gemiddelde: 1,3 (2016). 50.000-100.000 gemiddelde: 1,2 (2016).
Percentage achterstallig onderhoud op wegen	≤ 7%	7% (2017)	Gemeente Hilversum	jaarlijks	toevoegen	

Duurzame stad

Indicator	Referentie waarde	Streef waarde	Bron	Frequentie	Status	Opmerking
CO2-uitstoot van Hilversum	473 kiloton (2013/2014)	413 kiloton (2018)	Rijkswaterstaat (Klimaatmonitor)	jaarlijks	behouden	
Grondgebruik: bossen en natuurlijk terrein	41,7% (2017)	≥ 41,7%	CBS (Bodemstatistiek)	jaarlijks	toevoegen	
Percentage inwoners dat vindt dat in zijn/haar buurt voldoende groen is	82% (2017)	≥ 80%	Hilversum Monitor	jaarlijks	toevoegen	
Percentage hernieuwbare energie	6,6% (2016)	25% (2020)	Rijkswaterstaat (Klimaatmonitor)	jaarlijks	toevoegen	
Aantal geregistreerde elektrische personenauto's, per 100.000 personenauto's	1.074 (2017)			jaarlijks	toevoegen	
Aantal aansluitingen gasnet	24.102 (2018)		Alliander	jaarlijks	toevoegen	* data niet openbaar(!)
Gasverbruik woningen, gemiddelde	1.513 (2016)	0 (2040)	Rijkswaterstaat (Klimaatmonitor)	jaarlijks	toevoegen	
Percentage woningen (voorlopig) energielabel C of beter	33% (2018)		Telos (Duurzaamheidsbalans)	jaarlijks	toevoegen	
Percentage gescheiden afval t.o.v. de totale hoeveelheid ingezameld afval	59% (2016)	75% (2020)	GAD Meter	jaarlijks	toevoegen	
Percentage afval herbruikbare grondstoffen	65%		GAD Meter	jaarlijks	toevoegen	

Duurzaamheidsscore sociaal-cultureel kapitaal (0-100)	53 (2017)	≥ 53	Telos (Duurzaamheidsbalans)	jaarlijks	toevoegen	Score (evenwichtige groei) op: 'economische participatie', 'gezondheid', 'kunst en cultuur', 'maatschappelijke participatie', 'onderwijs', 'veiligheid', en 'woonomgeving'
Duurzaamheidsscore ecologisch kapitaal (0-100)	54 (2017)	≥ 54	Telos (Duurzaamheidsbalans)	jaarlijks	toevoegen	Score (evenwichtige groei) op: 'afval en grondstoffen', 'bodem', 'energie', 'hinder en calamiteiten', 'lucht', 'natuur & landschap' en 'water'.
Duurzaamheidsscore economisch kapitaal (0-100)	48 (2017)	≥ 48	Telos (Duurzaamheidsbalans)	jaarlijks	toevoegen	Score (evenwichtige groei) op: 'arbeid', 'concurrentievermogen', 'infrastructuur en bereikbaarheid', 'kennis', en 'ruimtelijke vestigingsvoorwaarden'.
Aantal per jaar vervangen kilometer riool	6,5	6,5 (2017)	Gemeente Hilversum	jaarlijks	toevoegen	
Modal split: auto	41% (2015)	≤ 41% (2019)	OViN	vierjaarlijks	toevoegen	
Modal split: fiets	36% (2015)		OViN	vierjaarlijks	toevoegen	
Modal split: OV	5% (2015)		OViN	vierjaarlijks	toevoegen	
Modal split: lopen	18% (2015)		OViN	vierjaarlijks	toevoegen	

Verbindende stad

Indicator	Referentie waarde	Streef waarde	Bron	Frequentie	Status	Opmerking
Percentage volwassenen dat mantelzorg geeft	11,3% (2016)		Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	jaarlijks	toevoegen	

Percentage inwoners dat zich de afgelopen 12 maanden heeft ingezet met aandacht voor burens in een zorgwekkende situatie	28% (2017)	≥ voorgaand jaar	Hilversum Monitor	jaarlijks	toevoegen	
Percentage inwoners dat zich de afgelopen 12 maanden heeft ingezet met vrijwilligerswerk	35% (2017)	≥ voorgaand jaar	Hilversum Monitor	jaarlijks	toevoegen	
Percentage inwoners dat (helemaal) mee eens is dat gemeente inwoners en organisaties betreft bij de totstandkoming en uitvoering van beleid	42% (2017)	≥ voorgaand jaar	Hilversum Monitor	jaarlijks	toevoegen	
Percentage inwoners dat zegt bereid te zijn zich te willen inzetten voor de leefbaarheid van de buurt	67% (2017)	≥ voorgaand jaar	Burgerpeiling waarstaatjegemeente	jaarlijks	toevoegen	
Percentage volwassenen met hoge emotionele/sociale eenzaamheidsscore	41,3% (2016)	≤ 40% (2018)	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	jaarlijks	toevoegen	Motie M18/64 opgenomen: 'Vermindering eenzaamheid'.
Percentage inwoners dat zich (een beetje) onderdeel voelt uitmaken van de buurt	83% (2017)	≥ voorgaand jaar	Hilversum Monitor	jaarlijks	verplaatsen	Was: Waardering van inwoners over de verbondenheid met de buurt. Uit thema effectief en efficiënt bestuurd stad.

Kansrijke stad

Indicator	Referentie waarde	Streef waarde	Bron	Frequentie	Status	Opmerking
-----------	-------------------	---------------	------	------------	--------	-----------

Ondersteunende stad

Indicator	Referentie waarde	Streef waarde	Bron	Frequentie	Status	Opmerking
Algehele tevredenheid dienstverlening Sociaal Plein	6,4	7,5	Burgerpanel onderzoek	jaarlijks	behouden	Was niet meer beschikbaar maar wordt opnieuw opgenomen.
Clientervaring Wmo	71 (2017)	≥ landelijk gemiddelde (126 (2017))	GMSD	jaarlijks	behouden	% helemaal eens: kwaliteit ondersteuning (26% vs 34%), samen naar oplossingen gezocht (9% vs 30%), ondersteuning past bij mijn hulpvraag (20% vs 33%), met ondersteuning kan ik beter de dingen doen (16% vs 29%)
Aantal cliënten met een voorziening, per 1.000 inwoners	15,3 (2017)		CBS	jaarlijks	toevoegen	
Percentage inwoners dat vindt dat er voldoende welzijnsvoorzieningen, zoals maatschappelijk werk en andere hulpverlenende instanties in de buurt zijn	68% (2017)	≥ voorgaand jaar	Hilversum Monitor	jaarlijks	toevoegen	
Aantal huishoudens met ondersteuningstraject schuldhulpverlening vanuit de gemeente	590 (2016)	≤ 620	Gemeente Hilversum	maandelijks	verplaatsen	Uit thema sociale stad.

Ondernemende stad

Indicator	Referentie waarde	Streef waarde	Bron	Frequentie	Status	Opmerking
Groei in aantallen deelnemers aan talentenprogramma's die door of via Hilversum Media Campus worden bereikt	1.200 (2015)	1.560	Gemeente Hilversum	jaarlijks	behouden	Aantal deelnemers aan talentenprogramma's dat door of via Hilversum Media Campus wordt bereikt.
Saldo oprichtingen/opheffingen, aantal per 1.000 vestigingen	18,1 (2016)		CBS	jaarlijks	toevoegen	
Leegstand kantoren, percentage van totale verhuurbare kantoorvloeroppervlakte	18,8% (2017)		PBL, Bak	jaarlijks	toevoegen	
Leegstand winkels, percentage van totale winkelvloeroppervlakte	11% (2017)		PBL, Locatus	jaarlijks	toevoegen	
Percentage banen in de creatieve bedrijfstakken t.o.v. totaal aantal banen	21,5% (2018)	≥ voor-gaand jaar	Atlas voor gemeenten, LISA	jaarlijks	toevoegen	
Positie aantal banen in de creatieve bedrijfstakken t.o.v. G50	1	1	Atlas voor gemeenten	jaarlijks	toevoegen	
Werkgelegenheidsgroei (index=2017)	0%	≥ voor-gaand jaar	CBS, LISA	jaarlijks	toevoegen	1-1-2017: 45.653 banen

Sociale stad

Indicator	Referentie waarde	Streef waarde	Bron	Frequentie	Status	Opmerking
Percentage huishoudens met een laag inkomen	10,4% (2014)	10,0%	CBS	jaarlijks	behouden	(Gestandaardiseerd inkomen: 1e 10%-groep, exclusief studenten)
Percentage ZZP-ers met gestandaardiseerd inkomen tot 15.000 euro t.o.v. totaal aantal ZZP-ers	17,2% (2014)	17,0%	CBS	jaarlijks	behouden	
Saldo aantal personen in- en uitstroom in een uitkering	+72 (2015)	-121 (2019)	Gemeente Hilversum	maandelijks	behouden	
Positie op de sociaal-economische index t.o.v. G50	7 (2018)	top 10	Atlas voor gemeenten	jaarlijks	toevoegen	bijstand (13), werkloosheid (12), arbeidsongeschiktheid (11), armoede (16), % laagopgeleiden (15), participatie vrouwen (12), banen (24), % zakelijke diensten (19)
Aantal personen dat uitstroomt naar werk	214 (2017)		Gemeente Hilversum	maandelijks	toevoegen	25% stijging.
Aantal personen dat wordt begeleid vanuit uitkering naar werk	302		Gemeente Hilversum	maandelijks	toevoegen	

Werkende stad

Indicator	Referentie waarde	Streef waarde	Bron	Frequentie	Status	Opmerking
-----------	-------------------	---------------	------	------------	--------	-----------

Veilige stad

Indicator	Referentie waarde	Streef waarde	Bron	Frequentie	Status	Opmerking
Percentage inwoners dat zich 's avonds veilig voelt op straat in het centrum tijdens het uitgaan	77% (2017)	80%	Hilversum Monitor	jaarlijks	behouden	
Percentage inwoners dat zich veilig voelt in eigen buurt	86% (2017)	≥ 90%	Hilversum Monitor	jaarlijks	toevoegen	
Geregistreerde drugscriminaliteit, per 1.000 inwoners	0,7 (2015)	0,5 (2021)	Politie	jaarlijks	toevoegen	
Geregistreerde fraude, per 1.000 inwoners	2,0 (2015)	1,5 (2021)	Politie	jaarlijks	toevoegen	
Aantal verdachte transacties	212 (gemiddelde 2011-2016)	160 (2021)	FIU (financial intelligence unit, zelfstandig orgaan van de Staat) -informatie	jaarlijks	toevoegen	1.271 (totaal 2011-2016)
Totaal aantal misdrijven	4.835 (2017)	≤ voorgaand jaar	CCV	jaarlijks	toevoegen	Totaal categorie voor alle soorten misdrijven. Een misdrijf is een strafbaar feit van de zwaarste soort, als zodanig aangeduid in de strafwetten.

Dienstverlening aan de stad

Indicator	Referentie waarde	Streef waarde	Bron	Frequentie	Status	Opmerking
Waardering van inwoners over de dienstverlening van de gemeente	7,3 (2017)	7,5	Hilversum Monitor	jaarlijks	toevoegen	
Waardering van inwoners over de digitale dienstverlening van de gemeente	6,8 (2017)	7,0 (2019)	Hilversum Monitor	jaarlijks	toevoegen	

Effectief en efficiënt bestuurde stad

Indicator	Referentie waarde	Streef waarde	Bron	Frequentie	Status	Opmerking
Waardering van inwoners over alle inspanningen van de gemeente	6,7 (2014)		Hilversum Monitor	jaarlijks	verplaatsen	Wordt niet meer bijgewerkt. Indien mogelijk opnemen in Hilversum Monitor. Uit thema dienstverlening aan de stad.
Percentage inwoners dat het eens is met de stelling 'Ik voel mij vertegenwoordigd door de gemeenteraad'			Hilversum Monitor	jaarlijks	toevoegen	Indien mogelijk opnemen in Hilversum Monitor.

Financieel gezonde stad

Indicator	Referentie waarde	Streef waarde	Bron	Frequentie	Status	Opmerking
Oordeel toezichthouder		≥ redelijk	Jaarlijkse beoordeling van de financiële positie door de toezichthouder	jaarlijks	toevoegen	
Oordeel accountant over getrouwheid		positief	Accountantsverklaring bij de jaarstukken	jaarlijks	toevoegen	
Oordeel accountant over rechtmatigheid		positief	Accountantsverklaring bij de jaarstukken	jaarlijks	toevoegen	

Grondexploitatie en vastgoed

Indicator	Referentie waarde	Streef waarde	Bron	Frequentie	Status	Opmerking
Positie grondexploitatie (waarde van de grond t.o.v. de totale (geraamde) baten)	6,0% (2017)		BZK	jaarlijks	toevoegen	

Bijlage B: Indicatoren – BBV

Nr.	Wettelijk	Indicator	Referentie waarde	Streef waarde	Bron	Status	Opmerking	Thema
1	Ja	Formatie, aantal fte per 1000 inwoners	6,3 (2017)	6,6	Eigen begroting/jaarrekening	behouden		Effectief en efficiënt bestuurde stad
2	Ja	Bezetting, aantal fte per 1000 inwoners	6,3 (2017)	6,6	Eigen begroting/jaarrekening	behouden		Effectief en efficiënt bestuurde stad
3	Ja	Apparaatskosten, kosten per inwoner	579 (2017)	578	Eigen begroting/jaarrekening	behouden		Effectief en efficiënt bestuurde stad
4	Ja	Externe inhuur, kosten als percentage van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	3% (2017)	6,90%	Eigen begroting/jaarrekening	behouden		Effectief en efficiënt bestuurde stad
5	Ja	Overhead, percentage van totale lasten	10,6% (2017)	11,40%	Eigen begroting/jaarrekening	behouden		Effectief en efficiënt bestuurde stad
6	Ja	Verwijzingen Halt, aantal per 10.000 jongeren	96 (2017)	80	Bureau Halt	behouden	per 10.000 inwoners (12-17 jaar) Landelijk gemiddelde: 131 (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 135 (2017).	Veilige stad

7	Ja	Verlaging aantal harde kern jongeren per 10.000 inwoners	19 (2014)	15	KLPD	verwijderen	Het KLPD heeft aangeven dat de indicator 'Hardekern Jongeren' niet langer wordt geupdate. De reden hiervoor is dat de KLPD is overgestapt op een nieuw registratiesysteem waardoor deze cijfers niet meer beschikbaar komen. Om die reden is deze indicator komen te vervallen.	Veilige stad
8	Ja	Winkeldiefstallen, aantal per 1.000 inwoners	2,7 (2017)	2,5	CBS	behouden	Aantal winkeldiefstallen, per 1.000 inwoners. Landelijk gemiddelde: 2,2 (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 2,1 (2017).	Veilige stad
9	Ja	Geweldsmisdrijven, aantal per 1.000 inwoners	5,3 (2017)	3,7	CBS	behouden	Landelijk gemiddelde: 5,0 (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 5,0 (2017).	Veilige stad
10	Ja	Diefstallen uit woning, aantal per 1.000 inwoners	3,9 (2017)	3,5	CBS	behouden	Landelijk gemiddelde: 2,9 (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 3,1 (2017).	Veilige stad
11	Ja	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte), aantal per 1.000 inwoners	6,3 (2017)	3,1	CBS	behouden	Landelijk gemiddelde: 4,8 (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 5,2 (2017).	Veilige stad

12	Ja	Percentage ziekenhuisopname na verkeersongeval met motorvoertuig	5,0% (2014)	4,80%	VeiligheidNL	verwijderen	Na wijzigingen in het beleid van de bronhouder kunnen er niet langer voldoende updates beschikbaar worden gesteld voor deze indicatoren. Hierdoor zijn deze indicatoren niet meer duurzaam.	Bereikbare stad
13	Ja	Percentage overige verkeersongevallen met gewonde fietser	6,0% (2015)	5,80%	VeiligheidNL	verwijderen	Na wijzigingen in het beleid van de bronhouder kunnen er niet langer voldoende updates beschikbaar worden gesteld voor deze indicatoren. Hierdoor zijn deze indicatoren niet meer duurzaam.	Bereikbare stad
14	Ja	Percentage functiemenging (verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen)	52,3% (2017)	52,0%	LISA	behouden	Landelijk gemiddelde: 52,4% (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 51,4% (2017).	Ondernemende stad

15	Ja	Bruto Gemeentelijk Product, verhouding tussen verwacht en gemeten product	32,9% (2013)	33,50%	Atlas van gemeente	verwijderen	Vervalt omdat deze indicator niet duurzaam blijkt te zijn. Voortzetting van deze indicator zou een aanpassing van definities en onderliggende berekeningen betekenen, waardoor de resultaten in de loop van de tijd onvergelijkbaar worden. Om die reden is deze indicator komen te vervallen.	Ondernemende stad
16	Ja	Vestigingen (van bedrijven), aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	149 (2017)	150	LISA	behouden	Landelijk gemiddelde: 139,7 (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 127,0 (2017).	Ondernemende stad
17	Ja	Absoluut verzuim, aantal per 1000 leerlingen	0,72 (2017)	Geen	DUO (dienst uitvoering onderwijs), Ingrado	behouden	Landelijk gemiddelde: 1,82 (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 1,71 (2017).	Kansrijke stad
18	Ja	Relatief verzuim, aantal per 1000 leerlingen	29,85 (2017)	Geen	DUO (dienst uitvoering onderwijs), Ingrado	behouden	Landelijk gemiddelde: 26,58 (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 28,25 (2017).	Kansrijke stad
19	Ja	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie, percentage deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,5% (2016)	1,5%	DUO (dienst uitvoering onderwijs), Ingrado	behouden	(BBV: Voortijdig) Landelijk gemiddelde: 1,7% (2016). 50.000-100.000 gemiddelde: 1,7% (2016).	Kansrijke stad

20	Ja	Niet sporters, percentage	48,0% (2016)	45% (2020)	RIVM	behouden	Percentage inwoners ouder dan 19 jaar dat niet wekelijks sport. Landelijk gemiddelde: 48,7% (2016). 50.000-100.000 gemiddelde: 50,5% (2016).	Levendige stad
21	Ja	Banen, aantal per 1000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	802,6 (2017)	825	LISA	behouden	Landelijk gemiddelde: 758,2 (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 746,1 (2017).	Ondernemende stad
22	Ja	Jongeren met een delict voor de rechter, percentage 12 t/m 21 jarigen	1,08% (2015)	Geen	Verwey Jonker-Kinderen in Tel	behouden	Landelijk gemiddelde: 1,45% (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 1,60% (2017).	Ondersteunende stad
23	Ja	Kinderen in uitkeringsgezin, percentage kinderen tot 18 jaar	5,12% (2015)	Geen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	behouden	Landelijk gemiddelde: 6,58% (2015). 50.000-100.000 gemiddelde: 6,24% (2015)	Kansrijke stad
24	Ja	Netto arbeidsparticipatie, percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	67,3% (2017)	68,00%	CBS (Arbeidsdeelname)	behouden	Landelijk gemiddelde: 66,7% (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 66,3% (2017).	Werkende stad

25	Ja	Achterstandsleerlingen, percentage 4 t/m 12 jarigen	8,08 (2012)	Geen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	verwijderen	Indicator wordt in de volgende set Kinderen in Tel niet meer opgenomen. De reden hiervoor is dat op dit moment het aantal achterstandsleerlingen zeer sterk terugloopt, doordat ouders steeds vaker hoger zijn opgeleid. Om die reden heeft deze indicator minder zeggingskracht gekregen. Het gevolg hiervan is dat de indicator is komen te vervallen.	Kansrijke stad
26	Ja	Werkloze jongeren, percentage 16 t/m 22 jarigen	1,1% (2015)	1,00%	Verwey Jonker-Kinderen in Tel	behouden	Landelijk gemiddelde: 1,52% (2015). 50.000-100.000 gemiddelde: 1,1% (2015).	Werkende stad
27	Ja	Personen met een bijstandsuitkering, aantal per 10.000 inwoners	382 (2017)	369	CBS (participatiewet)	behouden	Landelijk gemiddelde: 41,1 (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 39,4 (2017). Abs waarde: 2161 (2018)	Sociale stad
28	Ja	Lopende re-integratievoorzieningen, aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	188 (2017)	180	CBS (Participatiewet), Gemeente Hilversum	behouden		Werkende stad

29	Ja	Jongeren met jeugdhulp, percentage van de jongeren tot 18 jaar	7,4% (2017)	7%	CBS	behouden	Landelijk gemiddelde: 9,7% (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 9,6% (2017).	Ondersteunende stad
30	Ja	Jongeren met jeugdbescherming, percentage van alle jongeren tot 18 jaar	0,7% (2017)	0,6%	CBS	behouden	Landelijk gemiddelde: 1,0% (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 1,1% (2017).	Ondersteunende stad
31	Ja	Jongeren met jeugdreclassering, percentage van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,2% (2017)	0,2%	CBS	behouden	Landelijk gemiddelde: 0,4% (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 0,4% (2017).	Ondersteunende stad
32	Ja	Cliënten met maatwerkarrangement WMO, aantal per 10.000 inwoners	640 (2017)	600	GMSD, CBS	behouden	Landelijk gemiddelde: 57 (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 58 (2017).	Ondersteunende stad
33	Ja	Aantal kg huishoudelijk restafval per inwoner	199 kg (2016)	106 kg (2020)	CBS	behouden	Landelijk gemiddelde: 189 (2017).	Duurzame stad
34	Ja	Percentage hernieuwbare elektriciteit	0,7% (2016)	14% (2020)	RWS	behouden	Landelijk gemiddelde: 12,6% (2016).	Duurzame stad
35	Ja	Gemiddelde WOZ-waarde (maal duizend euro)	264 (2017)	geen	CBS	behouden	Landelijk gemiddelde: 216 (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 200 (2017).	Mooie stad

36	Ja	Nieuw gebouwde woningen, aantal per 1.000 bestaande woningen	5,5 (2017)	6,1	Gemeente Hilversum (BAG)	behouden	BBV: Aantal nieuwbouw woningen, per 1.000 woningen 7,5 (2016). Landelijk gemiddelde: 7,2 (2016). 50.000-100.000 gemiddelde: 6,4 (2016). Voor 2017: 229 op 41.638 (totaal per 1.1.2017) => per 1000 woningen = 229/41.6 = 5,5	Mooie stad
37	Ja	Demografische druk	71,6% (2018)	71,10%	CBS	behouden	Landelijk gemiddelde: 69,6 (2018). 50.000-100.000 gemiddelde: 73,5% (2018).	Financiële gezonde stad
38	ja	Gemeentelijke woonlasten 1-persoons-huishoudens, in euro's	€ 635 (2018)	≤ € 649 (gemiddelde landelijke woonlasten 2018)	COELO	verplaatsen	Gemiddeld totaalbedrag per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten. Uit thema lokale belastingen. Landelijk gemiddelde: 649 (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 669 (2017).	Financiële gezonde stad
39	ja	Gemeentelijke woonlasten meer-persoons-huishoudens, in euro's	€ 748 (2018)	≤ € 721 (gemiddelde landelijke woonlasten 2018)	COELO	verplaatsen	Gemiddeld totaalbedrag per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten. Uit thema lokale belastingen. Landelijk gemiddelde: 721 (2017). 50.000-100.000 gemiddelde: 730 (2017).	Financiële gezonde stad

